

Огляд правових основ бюджетного права Федерації та федеральної землі Баварія

Витяг з Основного Закону Федеративної Республіки Німеччина

Стаття 109

- (1) Федерація та землі - самостійні та незалежні один від одного в управлінні своїм бюджетним господарством.
- (...)
- (3) Бюджети Федерації та земель вирівнюються принципово без надходжень з кредитів. Федерація і землі можуть передбачити положення щодо симетричного урахування впливів на бюджет кон'юнктурного розвитку, який відхиляється від нормального становища, а також положення-виняток щодо природних катастроф або надзвичайних ситуацій, які виходять з під контролю держави і суттєво погіршують її фінансове становище. По відношенню до положення-винятку необхідно передбачити відповідне положення з графіком погашення. Деталі щодо бюджету Федерації регулюються статтею 115 за умови, що речення 1 виконується, якщо надходження з кредитів не перебільшують 0,35% від номінального розміру валового внутрішнього продукту. Деталі щодо бюджетів земель регулюються самими землями в рамках їхніх конституційних повноважень за умови, що речення 1 виконується лише тоді, коли не допускаються надходження з кредитів.

Стаття 115

- (1) Відкриття кредитів, а також перебирання порук, гарантій та інших видів забезпечення по зобов'язанням, які можуть призвести до витрат у майбутніх фінансових роках, потребують дозволу на основі федерального закону із зазначенням відповідного розміру витрат або параметрів, що дозволяють визначення цього розміру.
- (2) Надходження та видатки вирівнюються принципово без надходжень з кредитів. (...)

Стаття 143d

- (1) Статті 109 та 115 у діючій до 31 липня 2009 року редакції в останній раз застосовуються по відношенню до бюджетного року 2010. Статті 109 та 115 у діючій з 1 серпня 2009 року редакції вперше застосовуються по відношенню до бюджетного року 2011; існуючі станом на 31 грудня 2010 року кредитні повноваження стосовно вже створеного відокремленого майна не зачіпаються. У період з 1 січня 2011 року до 31 грудня 2019 року землі можуть припускати відхилення від вимог статті 109 абзац 3 згідно з

діючими земельно-правовими положеннями. Бюджети земель складаються таким чином, щоб у бюджетному році 2020 була виконана вимога статті 109 абзацу 3 речення 5. У період з 1 січня 2011 року до 31 грудня 2015 року Федерація може допускати відхилення від вимоги статті 115 абзацу 2 речення 2. Скорочення існуючого дефіциту має розпочатися в бюджетному році 2011.

Витяг з Конституції Вільної держави Баварія в редакції оприлюднення від 15 грудня 1998 року

Стаття 24

Право заслуховування; Право доступу та бути заслуханим представників уряду

- (1) Ландтаг¹ та його комітети можуть вимагати явки прем'єр-міністра і кожного міністра. (...)

Стаття 55

Засади діяльності Уряду

У своїй діяльності Уряд та окремі міністерства керуються наступними засадничими принципами:

1. Державне управління здійснюється згідно з Конституцією, законами та бюджетом.
2. Уряд та окремі міністерства виконують закони та рішення Ландтагу. З цією метою Урядом можуть ухвалюватися необхідні адміністративно-виконавчі розпорядження. Правові акти, які виходять за рамки виконавчого розпорядження, потребують особливого законодавчого повноваження.
3. Уряд затверджує всі подання до Ландтагу. Інформування Ландтагу з боку Уряду врегульовується угодою між Ландтагом та Урядом на законодавчому рівні.
4. Уряд призначає керівних чиновників міністерств та керівників органів влади, безпосередньо підпорядкованих міністерствам. Інші чиновники призначаються відповідним міністром або уповноваженими ним органами влади.
5. Все державне управління підпорядковується Уряду та уповноваженим міністерствам. Міністерства здійснюють у рамках законів нагляд за громадами та об'єднаннями громад, а також за іншими органами публічного права та публічно-правовими фондами.
6. Кожний міністр здійснює службовий контроль за органами виконавчої влади та чиновниками у сфері своїх повноважень.
7. Кожний міністр ухвалює рішення щодо адміністративних скарг у сфері своїх повноважень.

Стаття 70

Формальні закони

- (1) Розпорядження та заборони, які є обов'язковими до виконання всіма громадянами, потребують законодавчого ухвалення.
- (2) Бюджет має затверджуватися Ландтагом формальним законом.

---

¹ Парламент федеральної землі (прим. перекладача)

- (3) Законодавче право не може делегуватися Ландтагом, це діє і по відношенню до його комітетів.

Стаття 73 **Бюджет**

Щодо бюджету референдуми не проводяться.

Стаття 78 **Бюджет (бюджетний план)**

- (1) По всіх надходженнях та видатках держави² на кожен рік складається кошторис, вони вносяться до бюджетного плану.
- (2) Видатки, необхідні для погашення витрат існуючих установ та для виконання правових зобов'язань держави, повинні бути внесені до бюджетного плану.
- (3) Бюджетний план затверджується законом перед початком бюджетного року.
- (4) Якщо Ландтаг не ухвалює бюджет вчасно, то Уряд продовжує здійснювати управління бюджетом спочатку на основі показників бюджетного плану попереднього року.
- (5) По рішенням Ландтагу, які збільшують розмір видатків, що містить проект бюджету, за вимогою Уряду проводиться ще один парламентський розгляд. Цей розгляд не може відбуватися без згоди Уряду раніше, ніж по завершенню 14-денного терміну.
- (6) Видатки затверджуються, як правило, на один рік, у особливих випадках також на довший період.

Стаття 79 **Принцип покриття**

Справа, яка спричиняє видатки, які не передбачені в затвердженому бюджетному плані, може братися до розгляду і ухвалюватися Ландтагом тільки тоді, коли одночасно забезпечується необхідне покриття цих видатків.

Стаття 80 **Звітність. Вища Рахункова палата**

---

² Тут федеральної землі Баварія (прим. перекладача).

- (1) Міністр фінансів звітує в наступному бюджетному році перед Ландтагом про використання державних надходжень з метою затвердження звіту Уряду.
- (2) Ландтаг обирає Голову Рахункової палати за пропозицією Уряду терміном на 12 років. Переобрання не відбувається. Голова Рахункової палати може бути відкликаний без його згоди до завершення терміну своїх повноважень тільки тоді, коли це обґрунтовано відповідним застосуванням правових норм, що стосуються звільнення з посади суддів з довічним обранням. Проведення процедури звільнення з посади потребує рішення Ландтагу, яке ухвалюється двома третинами голосів від кількості його членів.
- (3) Деталі регулюються Законом.

Стаття 81

Державне майно

Державне майно у своїй вартісній оцінці може зменшуватися лише на підставі закону. Виручка від відчуження складових державного майна має використовуватися лише для нового майнового придбання.

Стаття 82

Кредитні надходження

Отримання кредитних коштів може відбуватися лише за надзвичайної потреби. Отримання та надання кредитів, гарантійні зобов'язання держави, тривалість дії яких перевищує один рік, потребують законодавчого ухвалення.

Витяг з Положення про бюджет Вільної держави Баварія

Стаття 1 Затвердження бюджетного плану

Бюджетний план Вільної держави Баварія затверджується Законом про бюджет перед початком бюджетного року. Законом про бюджет затверджується загальний план.

Стаття 18

- (1) Бюджетний план має регулярно вирівнюватися без кредитних надходжень.
- (2) Якщо необхідне отримання кредиту, щоб забезпечити вимоги макроекономічного балансу або з іншої, не менш поважної причини, кредитні надходження вносяться до бюджетного плану в розмірі, що не перевищує суму видатків на інвестиції; вищі кредитні надходження допускаються лише з метою запобігання порушення макроекономічного балансу.
- (3) Закон про бюджет визначає, до якого розміру Міністерство фінансів може брати кредити:
  1. на покриття видатків за умов абзацу 2;
  2. на забезпечення належної діяльності казначейства (кредити на посилення казначейства); як тільки ці кредити виплачуються, повноваження на отримання кредиту може бути надане знову; виплата кредитів на посилення казначейства наступає не пізніше, ніж через шість місяців по завершенню бюджетного року, на який вони бралися;
  3. на заключне фінансування чи перефінансування існуючих кредитів на кредитному ринку.
- (4) Бюджетні повноваження згідно з абз. 3, п. 1 та 3 діють до кінця наступного бюджетного року і, якщо вчасно не оприлюднюється Закон про бюджет на рік, що йде за плановим бюджетним роком, то до моменту оприлюднення цього Закону.
Бюджетні повноваження згідно з абз. 3, п. 2 діють до кінця поточного бюджетного року, і якщо вчасно не оприлюднюється, Закон про бюджет на наступний бюджетний рік, то до моменту оприлюднення цього Закону.
- (5) Видатки, які в разі необхідності мають покриватися кредитними надходженнями, повинні бути зазначені в бюджетному плані.

Стаття 28 Складання проекту бюджету

- (1) Міністерство фінансів перевіряє попередні бюджетні запити і складає проект бюджету. Бюджетні запити можуть змінюватися в узгодженні із задіяними органами влади.

- (2) Щодо питань, які мають принципову чи важливу фінансову значущість, Міністр фінансів може подати запит на рішення Уряду. Якщо Уряд ухвалить рішення, що суперечить голосу Міністра фінансів, то Міністр фінансів може вимагати повторного розгляду цього питання на наступному засіданні Уряду.

Стаття 29

Рішення щодо проекту бюджету

- (1) Проект Закону про бюджет затверджується Урядом разом з проектом бюджету.
- (2) По надходженням, видаткам, бюджетним повноваженням та зауваженням, які Міністерство фінансів не внесло в проект бюджету, Уряд за поданням відповідного міністерства ухвалює відповідне рішення, якщо мова йде про питання, які мають принципову чи важливу фінансову значущість. Це положення діє і по відношенню до проекту Закону про бюджет. Стаття 28, абз. 2, реч. 2 діє відповідно.
- (3) Якщо проект бюджету, затверджений Урядом, має розбіжності з бюджетними кошторисами Голови Ландтагу та Голови Вищої рахункової палати, і зміни не були ухвалені, то ті частини, по яких не було досягнуто згоди, мають бути відмічені особливо. Бюджетні кошториси Голів Ландтагу та Вищої Рахункової палати додаються без змін до проекту бюджету.

Стаття 30

Термін подання

Проект Закону про бюджет вноситься на розгляд Ландтагу разом з бюджетним планом до початку бюджетного року, як правило, не пізніше першого пленарного тижня Ландтагу після 30 вересня.

Стаття 37

Понад- та позапланові видатки

- (1) Понадпланові та позапланові видатки потребують згоди Міністерства фінансів. Така згода може бути надана тільки у випадку непередбаченої та невідвортної потреби. Невідвортність, зокрема, не настає, якщо видатки можуть бути відстрочені до ухвалення наступного Закону про бюджет або наступних змін до Закону про бюджет. Зміни до Закону про бюджет не ухвалюються, якщо розмір непередбачених та невідвортних додаткових видатків не перевищує в окремому випадку 5 000 000 євро або йдеться про виконання правових вимог.
- (2) Абзац 1 діє також по відношенню до заходів, через які в держави можуть виникнути зобов'язання, на які видатки бюджетом не передбачені.

- (3) Понад- та позапланові видатки мають вирівнюватися в рамках відповідної статті видатків, по можливості, шляхом заощаджень по іншим схожим видаткам.
- (4) Про понад- та позапланові видатки, які перевищують 250 000 євро, Ландтаг повідомляється кожні півроку, у випадках, що мають принципову чи важливу фінансову значущість, - негайно.
- (5) Видатки, які не надають чіткої інформації про мету використання, не мають перевищуватися.
- (6) Понадпланові видатки (кредитування) нараховуються на бюджетне повноваження наступного року на ту саму мету. Міністерство фінансів може допускати винятки.

Стаття 88

Завдання Вищої Рахункової палати

- (1) Вища Рахункова палата перевіряє все управління бюджетом та народним господарством держави, включно з підприємствами та відокремленим майном. Вища Рахункова палата може здійснювати перевірку самостійно, або надавати доручення державним службам контролю рахунків.
- (2) Вища Рахункова палата може на основі свого досвіду перевірок консультувати Ландтаг, Уряд та окремі міністерства. Якщо Вища Рахункова палата консультує Ландтаг, вона одночасно інформує і Уряд.
- (3) Вища Рахункова палата за зверненням Ландтагу чи за проханням Уряду проводить експертизу з питань, відповіді на які мають значення для управління бюджетом та народним господарством. Абзац 2, реч. 2 діє відповідно.

Стаття 114

Затвердження звіту Уряду

- (1) Міністр фінансів звітує перед Ландтагом про всі надходження та видатки завершеного бюджетного року протягом шести місяців року, що йде за звітним, для затвердження звітності Уряду (ст. 80 Конституції). Вища Рахункова палата подає свій звіт безпосередньо Ландтагу та Уряду.
- (2) Ландтаг визначається з основних питань і ухвалює рішення про затвердження звіту Уряду.
- (3) Ландтаг може подати до Уряду звернення про необхідність упровадження певних заходів; крім того, він може повернути окремі справи до Вищої Рахункової палати з метою подальшого з'ясування обставин справи.

- (4) Ландтаг визначає термін подання звіту Уряду щодо впроваджених заходів. Якщо заходи не привели до запланованого успіху, то Ландтаг може знову звернутися до відповідних питань.
- (5) Ландтаг може відхиляти певні питання.